

A jelentés 1. pontjában és a kiegészítő jelentés 1. pontjában Szabó Lukács képviselőtársunk módosító javaslatait a költségvetési bizottság egyharmada sem támogatja. Az alkotmányügyi bizottság állásfoglalása szerint nem alkalmas szavazásra. *(Dr. Fodor István jelentkezik.)* Fodor István kíván szólni.

**FODOR ISTVÁN, DR. előterjesztő:**

Egyetértek a bizottsággal. *(Zaj és mozgás.)*

**ELNÖK (Szabad György):**

Egyetért a bizottsággal.

A 2. pontban lévő javaslatot előterjesztője visszavonta.

Kiegészítő jelentés 2. pontjában Kállay Kristóf a törvényjavaslat 2. §-a módosításával indítványozza, hogy ez a törvény kihirdetése napján lépjen hatályba. Az alkotmányügyi bizottság nem támogatja. Fodor István?

**FODOR ISTVÁN, DR. előterjesztő:**

Igen.

**ELNÖK (Szabad György):**

Fodor István támogatja. Kérdezem az Országgyűlést, elfogadja-e a módosító javaslatot. Most kérem szavazatukat. Köszönöm. *(Szavazás.)*

Az Országgyűlés 91 igen, 37 nem szavazatot adott le, 95-en tartózkodtak. A módosítvány nem kapta meg a szükséges többséget.

Kérdezem tehát az Országgyűlést, elfogadja-e a törvényjavaslat eredeti 2. §-ának szövegét. Most kérem szavazatukat az eredeti szövegről.

Az Országgyűlés 70 igen szavazatot adott, 64 nem ellenében, 89-en tartózkodtak. Az eredeti szöveg sem kapta meg a szükséges támogatást az Országgyűléstől.

Határozathozatalunk végére értünk. Megkérdezem az érdekelt bizottságok elnökeit, illetve Fodor István képviselő urat, hogy sor kerülhet-e a végszavazásra.

**FODOR ISTVÁN, DR. előterjesztő:**

Igen.

**ELNÖK (Szabad György):**

Igen. Kérdezem tehát a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló, az 1990. évi LXII. törvénnyel és az 1991. évi XLIV. törvénnyel módosított 1989. évi XXXIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. Most kérem szavazatukat. *(Szavazás.)*

Az Országgyűlés 101 igen szavazatot adott, 51-en nemmel szavaztak, 81-en tartózkodtak. A törvényjavaslat nem kapta meg a szükséges többséget.

## **Az életüktől és szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló XXXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitájának folytatása**

---

**ELNÖK (Szabad György):**

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik az életüktől és szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény módosításáról rendelkező

törvényjavaslat általános vitájának folytatása és lezárása. Az előterjesztést új változatban 9488-as számon kapták kézhez képviselőtársaim. Megadom a szót elsőként Keleti Györgynek, a Magyar Szocialista Párt képviselőjének. Képviselő urat illeti a szó.

Felszólaló: Keleti György (MSZP)

### **KELETI GYÖRGY (MSZP)**

Köszönöm, Elnök Úr. Tisztelt Ház! A tegnapi vita során ez a kérdés több oldalról is megvilágításra került, s akik nem voltak itt a teremben, azok bizonyára a jegyzőkönyvből el tudják olvasni, hogy egyrészt az előterjesztésben, másrészt hozzászólásban is többen támogatták ezt a kérdést. Ehhez szeretnék én is csatlakozni.

Úgy gondolom, hogy a módosítás elfogadásával egy tartozást egyenlítene ki a Parlament. Amit nagyon sajnálok, hogy a tavaszi benyújtáshoz képest igen későn tűzte napirendre a tisztelt Parlament, azon egyszerű oknál fogva, mert azok, akik jogosultak erre a kárpótlásra, ha a módosítás megszületik, sajnos idősek. Közülük sokan elmentek már végleg az elmúlt hónapokban is. És akik meg fogják kapni, ha a Parlament elfogadja a módosítást, azok is már bizonyára ennyivel rövidebb ideig fogják élvezni ezt a kedvezményt.

A kárpótlás tulajdonképpen ennek a megnyitása, illetve módosítása. A választóköri körzetekben is rendkívül fontos lenne, hiszen — talán sokak előtt ismert — elsősorban a Dunántúlon voltak nagyon sokan, akiket leventeként hurcoltak el, vittek el először Németországba, ahol különböző repülőtereken dolgoztatták őket vagy hadi objektumokban. Azt követően sokan közülük csak igen rövid ideig kerültek hadifogságba, de addig is, amíg ez a hadifogság mint sors megtalálta vagy utolérte őket, ugyanolyan körülmények között éltek, ugyanolyan körülmények között szenvedtek és tengették életüket, mint az azonos repülőtéren vagy hadiobjektumban dolgozó amerikai, német, orosz hadifoglyok vagy zsidó munkaszolgálatosok.

Úgy gondolom, hogy a Parlamentnek józan belátása lesz, és ezt a kárpótlási törvényt módosítani fogja, mert ezek az emberek, akik már 60-70 évesek, valóban megszenvedték ezt annak idején, és feltétlenül megfontolásra ajánlom a Parlament számára, és támogatom, hogy ezt a törvényt módosítsa a tisztelt Ház szíveskedjen elfogadni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP padsoraiban.)*

### **ELNÖK (Szabad György):**

Köszönöm szépen. Szólásra következik Fodor Gábor, a Fiatal Demokraták Szövetségétől. *(Nincs jelen.)* Nem látom az ülésteremben, nincsen jelen. Köszönöm.

Szólásra következik Iván Géza független kiskgazdapárti képviselőtársunk. *(Dr. Iván Géza nemet int.)* Nem kíván szólni, tévedés. Köszönöm szépen.

(17.30)

Köszönöm szépen. Akkor megkérdezem képviselőtársaimat, kíván-e még valaki felszólalni? *(Nem jelentkezik senki.)* További felszólaló híján az általános vitát elnapolom. *(Jelentkezik egy képviselő.)* Igen, Bognár László.

Felszólaló: Dr. Bognár László (MIÉP)

### **BOGNÁR LÁSZLÓ, DR. (MIÉP)**

Köszönjük szépen. Tisztelt Elnök Úr! Az elnapolással egyetértünk, de két napon belül módosító indítványt még szeretnénk benyújtani.

### **ELNÖK (Szabad György):**

Kérem szépen.

### **BOGNÁR LÁSZLÓ, DR. (MIÉP)**

Köszönöm szépen.

### **ELNÖK (Szabad György):**

Az elnapolás érvényben van.

# **A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló, többszörösen módosított 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat, valamint az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat együttes általános vitájának folytatása**

---

## **ELNÖK (Szabad György):**

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény módosításáról és kiegészítéséről, valamint a hozzá kapcsolódó alkotmánymódosításról rendelkező törvényjavaslatok együttes általános vitájának folytatása. Az előterjesztéseket 12247-es és 12248-as számon kapták kézhez képviselőtársaim. Elsőként megadom a szót Sóvágó Lászlónak *(A képviselő jelzi, hogy nem kíván szólni.)* ... Nem kíván felszólalni. Kérem. Most szólásra következik Rudics Róbert, a Magyar Demokrata Fórum részéről.

Felszólaló: Rudics Róbert (MDF)

## **RUDICS RÓBERT (MDF)**

Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Demokratikus államokban a pártok közvetlenül nem gyakorolnak közhatalmat, hanem programalkotással és a választópolgárok által e programok közötti választással lehetővé teszik a népakarat felszínre jutását.

A választójogi törvény milyenségétől nagymértékben függ az, hogy a megválasztott Parlament öszszetétele milyen mértékben tükrözi le a népakaratot. A választójogi törvények megalkotásánál egy nagyon fontos dilemma azt eldönteni, mit tekintenek a legfontosabbnak: a kormányzati stabilitást vagy pedig az arányosságot. Amennyiben az első a fontosabb, ebben az esetben általában az ún. többségi elven működő egyéni választókerületekben választják a képviselőket, amennyiben a másodikat, akkor pedig az arányos elven működő listás választásokat alkalmazzák.

Én egyetértek azokkal, akik azt mondják, hogy a nemzeti kerekasztal-tárgyalásokon egy jó törvény született, egy jó törvény, amelyik lehetővé tette azt, hogy ebben a nehéz átmeneti helyzetben is működhessen a Parlament és a Kormány, és nem is kívánom, hogy ez a törvény alapjaiban megváltozzon.

Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni két személyes emlékemet, ami talán nem tartozik szorosan ide. Még politikán kívüli, de politikára figyelő ember voltam, és nagy érdeklődéssel hallgattam a rádióban egy szilvásváradai kempingben sátorverés közben a kerekasztalnál történt megállapodást, majd pedig már az MDF 2. országos gyűlésének küldötteként nagy tapsvihart aratott Debreczeni József — aki már akkor is képviselő volt, az előző parlament képviselője —, aki bejelentette, hogy az Országgyűlés a nemzeti ünnep előestéjén elfogadta a sarkalatos törvényeket, köztük a választójogról szóló törvényt.

Azt gondolom, azért jó ez a törvény, mert ötvözi a különböző választójogi rendszerek előnyeit anélkül, hogy a hátrányait is magában hordozná. A képviselők majdnem fele egyéni választókerületben kerül megválasztásra, ahol a többségi elv alapján a nemzeti politika irányításáért felelős stabil kormányzat megteremtését teszi lehetővé. Ez az egyéni választókerületi rendszer egy szoros kapcsolatot tételez fel a választópolgár és a képviselő között. De választójogi törvényünk két esetben is alkalmazza a listás választási elvet, ahol az arányos rendszer elősegíti a politikai erők valós megjelenését az Országgyűlésben, de ugyanakkor már egy lazább kapcsolatot feltételez választó és választott között. Az országos lista egy további arányosítást valósít meg. Itt már a választópolgárok és a megválasztott képviselők közötti kapcsolat még lazább, mint az előző esetben.